Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Sjette Afdeling)

20. september 2012 *

»Statsstøtte — påstået støtte, der er iværksat af Frankrig i form af en implicit, ubegrænset garanti til La Poste som følge af dennes status som offentlig virksomhed — afgørelse, hvorved en støtte erklæres uforenelig med det indre marked — annullationssøgsmål — søgsmålsinteresse — formaliteten — bevisbyrden for, at der foreligger statsstøtte — fordel«

I sag T-154/10,

**Den Franske Republik,** først ved E. Belliard, G. de Bergues, B. Beaupère-Manokha, J. Gstalter og S. Menez, derefter ved Belliard, de Bergues, Gstalter og Menez, som befuldmægtigede,

sagsøger,

mod

**Europa-Kommissionen** ved B. Stromsky og D. Grespan, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens afgørelse 2010/605/EF af 26. januar 2010 om Frankrigs statsstøtte C 56/07 (ex E 15/05) til det franske postvæsen (La Poste) (EUT L 274, s. 1),

har

RETTEN (Sjette Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Kanninen, og dommerne N. Wahl (refererende dommer) og S. Soldevila Fragoso,

justitssekretær: fuldmægtig C. Kristensen,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 19. marts 2012,

afsagt følgende

* Processprog: fransk.

# Dom

## Sagens baggrund

*National ret, der regulerer La Postes status*

La Postes status fra den 1. januar 1991 og de heraf følgende retlige konsekvenser

1 I henhold til lov nr. 90-568 af 2. juli 1990 om opbygningen af den offentlige post- og telekommunikationstjeneste (loi relative à l'organisation du service public de la poste et des télécommunications, JORF af 8.7.1990, s. 8069) ændredes det tidligere generaldirektorat for post og telekommunikation, der indtil da sorterede under ministeriet for post og telekommunikation, fra den 1. januar 1991 til to selvstændige offentligretlige juridiske personer: La Poste og France Télécom. Denne lov tillagde udtrykkeligt La Poste bemyndigelse til – sideløbende med sine opgaver i det offentliges tjeneste – at videreudvikle visse tjenester i fri konkurrence.

2 I artikel 1 i bekendtgørelse af 31. december 1990 om statsgaranti for PTT's obligationslån og sparebeviser, der er udstedt inden den 31. december 1990 (arrêté accordant la garantie de l'État aux emprunts obligataires PTT et aux bons d'épargne PTT émis avant le 31.12.1990, JORF af 18.1.1991, s. 917) angives, at »[o]pfyldelse af forpligtelser i form af renter, afdrag, præmier, gebyrer, omkostninger og tillæg til PTT's obligationslån og sparebeviser, der er udstedt inden den 31. december 1991 med henblik på at bidrage til finansieringen af investeringsomkostningerne i tillægsbudgettet for Post og Telekommunikation i henhold til artikel L. 127. i loven om post og telekommunikation […] og overført til La Poste i henhold til artikel 22 i loven af 2. juli 1990 […], garanteres ubetinget af staten«.

3 Ved dom af 18. januar 2001 fastslog cour de cassation (anden afdeling for civilsager) princippet om, at La Poste skal sidestilles med en offentlig erhvervsvirksomhed (établissement public à caractère industriel et commercial, herefter »EPIC«).

4 I fransk forvaltningsret er en EPIC en offentligretlig juridisk person, der har status som en selvstændig juridisk person i forhold til staten, er økonomisk uafhængig og er tildelt særlige kompetencer, hvilket i almindelighed omfatter udøvelsen af en eller flere public service-opgaver.

5 Status som EPIC medfører en række juridiske konsekvenser, nemlig bl.a.:

— De almenretlige insolvens- og konkursprocedurer finder ikke anvendelse (jf. særligt artikel 2 i lov nr. 85-98 af 25.1.1985 om rekonstruktion og retslig likvidation af virksomheder (JORF af 26.1.1985, s. 1097), nu artikel L. 620-2 i handelsloven).

— Lov nr. 80-539 af 16. juli 1980 om tvangsbøder på det administrative område og offentligretlige juridiske personers opfyldelse af domme (JORF af 17.7.1980, s. 1799) finder anvendelse, og staten udpeges som den endegyldigt ansvarlige for tilbagebetaling af gælden (jf. artikel 1, stk. II, i lov nr. 80-539, artikel 3-1, stk. 4 og 5, i dekret nr. 81-501 af 12.5.1981, som er udstedt i henhold til lov nr. 80-539 (JORF af 14.5.1981, s. 1406), og artikel 10 i dekret nr. 2008-479 af 20.5.2008 (om ophævelse af dekret nr. 81-501) om fuldbyrdelse af retsafgørelser om offentlige myndigheders betalingsforpligtelser).

Ændring af La Postes status fra den 1. marts 2010

6 Den 29. juli 2009 fremlagde den franske regering et lovforslag om omdannelse af La Postes status til et aktieselskab. Dette lovforslag førte til vedtagelsen af lov nr. 2010-123 af 9. februar 2010 om den offentlige virksomhed, La Poste, og posttjenester (JORF af 10.2.2010, s. 2321), der trådte i kraft den 1. marts 2010. Denne lovs artikel 1-2.I. bestemmer:

»Den offentligretlige juridiske person La Poste omdannes fra den 1. marts 2010 til et aktieselskab under navnet La Poste. Aktiekapitalen i selskabet ejes af staten, der er hovedaktionær, og af andre offentligretlige juridiske personer med undtagelse af den andel af kapitalen, der ejes i form af medarbejderaktier på de betingelser, der er fastsat i nærværende lov. Denne omdannelse må ikke medføre, at La Postes karakter af national public service-virksomhed anfægtes.

[…]

Denne omdannelse medfører ikke oprettelsen af en ny juridisk person. Samtlige den offentligretlige juridiske person La Postes formuegoder, rettigheder, forpligtelser, kontrakter, aftaler og tilladelser af enhver art for i og uden for Frankrig er automatisk og uden formaliteter aktieselskabet La Postes egne fra datoen for omdannelsen. Omdannelsen har ikke nogen betydning for disse formuegoder, rettigheder, forpligtelser, kontrakter, aftaler og tilladelser og indebærer særligt ikke nogen ændring af de løbende kontrakter og aftaler, der er indgået af La Poste eller de hermed forbundne selskaber, som omhandlet i artikel L. 233-1-L. 233-4 i handelsloven, eller ophør heraf eller i givet fald førtidig indfrielse af gæld i henhold hertil [...]«

*Den administrative procedure*

7 Ved beslutning af 21. december 2005 godkendte Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, at La Poste overførte sine bank- og finansieringsaktiviteter til sit datterselskab, La Banque Postale. I denne beslutning understregede Kommissionen, at spørgsmålet om den ubegrænsede statsgaranti til La Poste ville blive behandlet i en særskilt procedure.

8 Den 21. februar 2006 meddelte Kommissionen i overensstemmelse med artikel 17 i Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelse af artikel [88 EF] (EFT L 83, s. 1) de franske myndigheder sine foreløbige konklusioner om, hvorvidt der som følge af La Postes status forelå en ubegrænset statsgaranti, der udgjorde statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, EF, og opfordrede dem til at fremsætte deres bemærkninger. Da Kommissionen fandt, at denne påståede garanti forelå allerede før den 1. januar 1958, der er EF-traktatens ikrafttrædelsesdato i Frankrig, anvendte den procedureregelerne vedrørende eksisterende støtte.

9 Kommissionen modtog de franske myndigheders svar på denne opfordring den 24. april 2006.

10 Den 4. oktober 2006 opfordrede Kommissionen i henhold til artikel 18 i forordning nr. 659/1999 bl.a. Republikken Frankrig til senest den 31. december 2008 at tilbagekalde den garanti, som La Poste i kraft af sin status har fået bevilget for alle sine forpligtelser.

11 Den 6. december 2006 modtog Kommissionen en skrivelse fra de franske myndigheder, hvori de anfægtede de foreløbige konklusioner, som Kommissionen havde fremlagt i sin skrivelse af 4. oktober 2006, og foreslog, at der indledtes en drøftelse med henblik at fjerne Kommissionens tvivl med hensyn til den franske stats ubegrænsede garanti til La Poste.

12 Den 20. december 2006 blev der afholdt et møde mellem Kommissionens tjenestegrene og de franske myndigheder.

13 Ved skrivelse af 16. januar 2007 forelagde de franske myndigheder, idet de anfægtede Kommissionens konklusioner, denne et udkast til ændring af dekret nr. 81-501 med henblik på at få tydeliggjort rækkevidden af lov nr. 80-539.

14 Efter en gennemgang af de oplysninger og præciseringer, som de franske myndigheder har fremsendt den 1. februar og 16. marts 2007, bl.a. vedrørende spørgsmålet om et eventuelt ansvar for staten i tilfælde af La Postes utilstrækkelige midler, meddelte Kommissionen ved skrivelse af 29. november 2007 de franske myndigheder, at den havde til hensigt at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i artikel 88, stk. 2, EF. Ved offentliggørelse af denne beslutning i *Den Europæiske Unions Tidende* den 3. juni 2008 (EUT C 135, s. 7) opfordrede Kommissionen de interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger til den anfægtede foranstaltning.

15 Kommissionen modtog ingen bemærkninger om den nævnte foranstaltning fra de interesserede parter. De franske myndigheder fremsendte derimod deres bemærkninger ved skrivelse af 23. januar 2008. Kommissionen har desuden efter en udbudsprocedure anmodet en sagkyndig om at foretage en undersøgelse af Den Franske Republiks ubegrænsede garanti til La Poste. Denne sagkyndige fremlagde sin rapport den 17. november 2008.

16 Efter at der var kommet oplysninger frem om, at den franske regering havde vedtaget et lovforslag om godkendelse af ændringen af La Postes status, spurgte Kommissionen den 20. juli 2009, om Republikken Frankrig ville acceptere at forpligte sig til at omdanne La Poste til et aktieselskab, der ville være omfattet af de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation. I samme skrivelse sendte Kommissionen de franske myndigheder den sagkyndiges rapport.

17 Ved en skrivelse fremsendt den 31. juli 2009 meddelte de franske myndigheder Kommissionen, at det franske ministerråd den 29. juli 2009 havde vedtaget et lovforslag om La Poste og posttjenester, som bl.a. omfattede omdannelsen af La Poste til aktieselskab fra den 1. januar 2010. De franske myndigheder anførte endvidere, at de ville sende deres bemærkninger til rapporten fra Kommissionens sagkyndige.

18 Efter to rykkerskrivelser fra Kommissionen dateret den 9. september og den 6. oktober 2009 meddelte Republikken Frankrig ved skrivelse fremsendt den 27. oktober 2009 sine kommentarer til rapporten fra Kommissionens sagkyndige og fremsendte en udtalelse, der var udarbejdet af en anden sagkyndig.

19 En ændring til lovforslaget om La Poste og posttjenester blev indgivet den 11. december 2009 med henblik på udsættelse af datoen for omdannelse af La Poste til aktieselskab til marts måned 2010.

20 Den 26. januar 2010 vedtog Kommissionen afgørelse K(2010) 133 om Frankrigs statsstøtte C 56/07 (ex E 15/05) til det franske postvæsen (La Poste) (herefter »den anfægtede afgørelse«). Denne afgørelse, der blev meddelt de franske myndigheder den 27. februar 2010, blev offentliggjort under nr. 2010/605/UE i *Den Europæiske Unions Tidende* den 19. oktober 2010 (EUT L 274, s. 1).

*Den anfægtede afgørelse*

21 Efter at have redegjort for afviklingen af den administrative procedure (1.-17. betragtning til den anfægtede afgørelse), indholdet af den omtvistede foranstaltning (18.-37. betragtning til den nævnte afgørelse) og de franske myndigheders bemærkninger og forslag (38.-114. betragtning til den samme afgørelse) foretog Kommissionen en egentlig undersøgelse af spørgsmålet, om der for det første fandtes en ubegrænset garanti fra den franske stat til La Poste (116.-255. betragtning til den anfægtede afgørelse), og for det andet, om der forelå en selektiv fordel som følge af denne garanti (256.-300. betragtning til den nævnte afgørelse), der kunne fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen (301. betragtning til den anfægtede afgørelse) som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF.

22 Hvad for det første angår spørgsmålet, om der i det foreliggende tilfælde fandtes en ubegrænset garanti, konkluderede Kommissionen, efter at have gennemgået adskillige argumenter fremsat af de franske myndigheder, at La Poste opnåede en sådan garanti fra den franske stat på grund af visse særlige forhold, der uløseligt var forbundet med La Postes status af offentlig virksomhed (jf. bl.a. 251.-253. betragtning til den anfægtede afgørelse). Efter Kommissionens opfattelse indebærer den nævnte garanti ikke alene en overførsel af statsmidler som omhandlet i punkt 2.1 i Kommissionens meddelelse 2008/C 155/02 om anvendelsen af artikel 87 [EF] og 88 [EF] angående statsstøtte i form af garantier (EUT C 155, s. 10, herefter »meddelelsen fra 2008«) (254. betragtning til den anfægtede afgørelse), men kan også tilskrives staten (255. betragtning til den nævnte afgørelse).

23 Hvad nærmere angår vurderingen af, om der fandtes en ubegrænset garanti fra den franske stat til EPIC, anførte Kommissionen indledningsvis, at La Poste ikke er omfattet af de almindelige regler for rekonstruktion og likvidation af kriseramte virksomheder, og at gunstigere finansieringsvilkår, der opnås af virksomheder, hvis retlige form udelukker konkurs og andre insolvensprocedurer, i henhold til punkt 1.2, andet afsnit, fjerde led, i meddelelsen fra 2008 betragtes som støtte i form af garanti. Da Kommissionen konstaterede, at de franske myndigheder anfægtede konklusionen om, at den omstændighed, at La Poste ikke er omfattet af de almindelige regler for rekonstruktion og likvidation af kriseramte virksomheder, kan sidestilles med en statsgaranti til La Poste for så vidt angår såvel betaling af virksomhedens kreditorer som opretholdelse af dens eksistens i tilfælde af insolvens, undersøgte den samtlige argumenter, som de disse myndigheder har fremført (jf. 117. betragtning til den anfægtede afgørelse).

24 Kommissionen bemærkede indledningsvis, at i modsætning til hvad de franske myndigheder har anført, udelukker fransk ret ikke eksistensen af implicitte garantier eller nærmere bestemt eksistensen af en statsgaranti til EPIC, hvilket bl.a. bekræftes i et notat fra det franske Conseil d'État (herefter »Conseil d'État«), der blev udarbejdet i 1995 i forbindelse med den såkaldte »Crédit Lyonnais-sag« (jf. 120.-147. betragtning til den anfægtede afgørelse).

25 Kommissionen undersøgte herefter, hvordan en af La Postes kreditorer skulle forholde sig for at få betalt sin fordring, såfremt La Poste var i økonomiske vanskeligheder og ikke kunne indfri sin gæld, og konkluderede, at:

— De traditionelle hindringer for betaling af en fordring i en privatretlig virksomhed ikke findes vedrørende offentlige virksomheder (150.-155. betragtning til den anfægtede afgørelse).

— Proceduren for inddrivelse af gæld i offentlige virksomheder, der er fastslået ved en retsafgørelse som fastsat ved lov nr. 80-539, i intet tilfælde fører til gældens bortfald (156.-184. betragtning til den anfægtede afgørelse).

— Statens ansvar for iværksættelse af proceduren for tilbagebetaling af offentlige virksomheders gæld udviser alle kendetegnene for en garantiordning (jf. 185.-226. betragtning til den anfægtede afgørelse).

— Selv om kreditor hos en offentlig virksomhed ikke bliver fyldestgjort, kan han i medfør af teorien om ydre fremtræden knytte retsvirkninger til den legitime fejltagelse, han begik ved etablering af fordringen, idet den altid vil blive honoreret (227.-229. betragtning til den anfægtede afgørelse).

26 Endelig fandt Kommissionen, at såfremt kreditor hos en offentlig virksomhed ikke inden for en rimelig frist og efter anvendelse af de procedurer for tilbagebetaling, som Kommissionen har beskrevet i 150.-229. betragtning til den anfægtede afgørelse, skulle opnå betaling af sin fordring, vil han være sikker på, at den ikke bortfalder, eftersom offentlige virksomheders rettigheder og forpligtelser ifølge Kommissionen altid overføres til staten eller en anden offentligretlig juridisk person (230.-250. betragtning til den anfægtede afgørelse).

27 Kommissionen konkluderede for det andet, at de mere gunstige finansieringsvilkår, der opnås af La Poste på grund af denne ubegrænsede garanti, udgør en fordel (256.-299. betragtning til den anfægtede afgørelse), der er selektiv (300. betragtning til den anfægtede afgørelse), og som kan fordreje konkurrencen og påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne (301. betragtning til den anfægtede afgørelse).

28 Hvad navnlig angår spørgsmålet, om der foreligger en fordel, fandt Kommissionen indledningsvis, at den anfægtede garanti var et væsentligt element i statens støtte, som gør, at La Poste får mere gunstige finansieringsbetingelser, end virksomheden ville have opnået, hvis den kun var blevet vurderet efter sine fortjenester. Kommissionen har i denne forbindelse bemærket, at finansieringsbetingelserne bl.a. fastsættes på grundlag af kreditvurderingen (jf. 257. betragtning til den anfægtede afgørelse). Efter Kommissionens opfattelse fremgår det imidlertid af en række undersøgelser og metodologier fra kreditvurderingsbureauerne, at den pågældende garanti – som et væsentligt element i statens støtte til La Poste – har en positiv indflydelse på sidstnævntes kreditvurdering og dermed på de finansieringsbetingelser, som La Poste kan opnå (258.-293. betragtning til den anfægtede afgørelse). Kommissionen fandt, at den ikke i det foreliggende tilfælde behøvede at påvise de konkrete virkninger, garantien tidligere har haft (298. betragtning til den anfægtede afgørelse). Kommissionen bemærkede ligeledes, at det på baggrund af garantiens ubegrænsede karakter ikke var muligt at beregne beløbet på den markedspræmie, La Poste burde betale til staten, hvilket gjorde den af de franske myndigheder foreslåede tilbageførelsesmekanisme uanvendelig (299. betragtning til den anfægtede afgørelse).

29 Kommissionen har endelig fastslået, at da alle betingelserne for anvendelsen af artikel 107, stk. 1, TEUF var opfyldt, udgjorde den anfægtede garanti statsstøtte som omhandlet i denne bestemmelse (302. betragtning til den anfægtede afgørelse), og at selv om den ændredes i den af de franske myndigheder foreslåede retning, ville den ikke opfylde nogen af betingelserne for at kunne erklæres forenelig med fællesmarkedet (303.-315. betragtning til den nævnte afgørelse).

30 Den anfægtede afgørelses konklusion er affattet således:

»*Artikel 1*

Den ubegrænsede statsgaranti, som Frankrig har ydet La Poste, udgør statsstøtte, der er uforenelig med det indre marked. Frankrig ophæver denne støtte senest den 31. marts 2010.

*Artikel 2*

Kommissionen finder, at den effektive omdannelse af La Poste til aktieselskab hermed vil fjerne den ubegrænsede garanti, virksomheden er omfattet af. Den effektive ophævelse af denne ubegrænsede garanti senest den 31. marts 2010 udgør en foranstaltning, som er egnet til i overensstemmelse med EU-retten at fjerne den i artikel 1 omhandlede statsstøtte.

*Artikel 3*

Senest to måneder efter meddelelsen af nærværende afgørelse sender Frankrig Kommissionen en detaljeret beskrivelse af, hvilke foranstaltninger man allerede har indført og planlagt med henblik på at efterkomme afgørelsen.

*Artikel 4*

Denne afgørelse er rettet til Den Franske Republik.«

## Retsforhandlinger og parternes påstande

31 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 2. april 2010 anlagde Den Franske Republik denne sag.

32 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Sjette Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling. Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret mundtlige spørgsmål fra Retten under retsmødet den 19. marts 2012.

33 Den Franske Republik har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede afgørelse annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

34 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Afvisning, subsidiært frifindelse.

— Den Franske Republik tilpligtes at betale sagens omkostninger.

## Formaliteten

35 Uden formelt at rejse formalitetsindsigelse i medfør af artikel 114 i Rettens procesreglement har Kommissionen anført, at sagen skal afvises, fordi den anfægtede afgørelse ikke er bebyrdende for Republikken Frankrig. Kommissionen har i det væsentlige gjort gældende, at denne afgørelse, der vedrører eksisterende statsstøtte, som de nationale myndigheder af egne årsager har besluttet at ophæve, ikke har retligt bindende virkninger, som kan berøre Den Franske Republiks interesser. Kommissionen har i denne forbindelse understreget, at enhver sagsøger, herunder enhver medlemsstat, skal godtgøre, at den anfægtede afgørelse har en negativ og klar indvirkning på reelle og bestående interesser, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag.

36 Retten bemærker, at begrebet retlig interesse henviser til behovet for enhver fysisk eller juridisk person, der har anlagt et annullationssøgsmål, for at begrunde en retlig interesse i, at den anfægtede retsakt annulleres. En sådan interesse forudsætter, at en annullation af den pågældende retsakt i sig selv kan have retsvirkninger, eller – sagt med andre ord – at søgsmålet kan admitteres, såfremt det med sit resultat kan tilføre parten en fordel. En beslutning, som fuldt ud imødekommer sagsøgeren, er følgelig pr. definition ikke bebyrdende for ham, og den pågældende sagsøger har ikke interesse i en annullation (jf. i denne retning Rettens dom af 11.3.2009, sag T-354/05, TF1 mod Kommissionen, Sml. II, s. 471, præmis 84 og 85 og den deri nævnte retspraksis).

37 Det bemærkes, at artikel 263 TEUF i lighed med artikel 230 EF sondrer mellem Unionens institutioners og medlemsstaternes ret til at anlægge annullationssøgsmål på den ene side og fysiske og juridiske personers ret til at anlægge sådanne søgsmål på den anden side, idet bestemmelsens stk. 2 bl.a. indeholder en hjemmel for enhver medlemsstat til i form af et annullationssøgsmål at anfægte lovligheden af Kommissionens afgørelser, uden at det herved er en forudsætning, at det godtgøres, at der foreligger en søgsmålsinteresse. Det er således ikke en betingelse for, at en medlemsstats søgsmål kan antages til realitetsbehandling, at denne godtgør, at en retsakt fra Kommissionen, som den har anfægtet, har retsvirkninger i forhold til staten selv. Imidlertid er forudsætningen for, at en retsakt fra Kommissionen kan være genstand for et annullationssøgsmål, at den tilsigter at skabe bindende retsvirkninger (jf. i denne retning Domstolens kendelse af 27.11.2001, sag C-208/99, Portugal mod Kommissionen, Sml. I, s. 9183, præmis 22-24, og Domstolens dom af

13.10.2011, forenede sager C-463/10 P og C-475/10 P, Deutsche Post og Tyskland mod Kommissionen, Sml. I, s. 9639, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis), idet der ved afgørelsen heraf skal lægges vægt på dens indhold.

38 I det foreliggende tilfælde kan det således ikke bestrides, at den anfægtede afgørelse, der konkluderer, at der foreligger statsstøtte til La Poste i form af en ubegrænset garanti, og erklærer den uforenelig med fællesmarkedet, nødvendigvis tilsigter at skabe bindende retsvirkninger og derfor udgør en anfægtelig retsakt i henhold til artikel 263 TEUF (jf. i denne retning Domstolens dom af 8.9.2011, sag C-279/08 P, Kommissionen mod Nederlandene, Sml. I, s. 7671, præmis 35-42).

39 Ingen af de oplysninger eller argumenter, som Kommissionen har fremført, kan svække denne konklusion.

40 For det første bemærkes, at selv om det er korrekt, således som Kommissionen har bemærket, at den franske regering af egne årsager og uden nogen form for tvang fra Kommissionen, således som det fremgår af en pressemeddelelse fra den franske regering af 29. juli 2009 og et lovforslag af samme dato om omdannelse af La Postes status til et aktieselskab (jf. præmis 6 ovenfor), har besluttet at afskaffe den foranstaltning, som den anfægtede afgørelse anser for eksisterende støtte, adskillige måneder før denne afgørelse blev vedtaget, var Den Franske Republik ikke desto mindre retligt forpligtet til at gennemføre den anfægtede afgørelse, der blev vedtaget inden omdannelsen af La Postes status til et aktieselskab. Den omstændighed, som Kommissionen påberåber sig, at der i forbindelse med gennemførelsen af den anfægtede afgørelse kunne være en overensstemmelse mellem de interesser, som Kommissionen forsvarer, og Den Franske Republiks, kan ikke forhindre sidstnævnte i at anlægge et annullationssøgsmål til prøvelse af denne afgørelse. Som Den Franske Republik med rette har fremhævet, er en sådan tilgang, der medfører, at medlemsstaterne bliver straffet afhængig af, om de har en egen interesse i at efterkomme en kommissionsafgørelse eller ej, af ren subjektiv karakter. Undersøgelsen af, hvorvidt en bestemt retsakt kan gøres til genstand for en annullationssøgsmål, idet den skaber eller tilsigter at skabe bindende retsvirkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser, er imidlertid baseret på en objektiv bedømmelse af indholdet af denne retsakt.

41 Hvad for det andet angår Kommissionens argumentation om, at det på ingen måde er godtgjort, at den anfægtede afgørelse har en negativ og klar indvirkning på Den Franske Republiks reelle og bestående interesser, vedrører den reelt problemstillingen vedrørende eksistensen af retlig interesse, hvilket er et spørgsmål, der ikke må forveksles med begrebet anfægtelig retsakt, og som – således som det er påpeget i præmis 37 ovenfor – ikke skal undersøges i forbindelse med et annullationssøgsmål, der er anlagt af medlemsstaterne.

42 Den af Kommissionen nævnte retspraksis er for det tredje irrelevant i den foreliggende sag.

43 Hvad for det første angår den sag, der gav anledning til Domstolens dom af 22. juni 2000, Nederlandene mod Kommissionen (sag C-147/96, Sml. I, s. 4723), er det tilstrækkeligt at fastslå, at grunden til, at sagen blev afvist, var, at den anfægtede skrivelse kun havde en forberedende karakter, og at den følgelig hverken kunne afføde retsvirkninger eller havde til formål at skabe sådanne virkninger. Domstolen fastslog, at den nævnte skrivelse ikke udgjorde en endelig afgørelse, som kan gøres til genstand for et annullationssøgsmål (jf. denne doms præmis 35).

44 Hvad dernæst angår afgørelsen i kendelsen i sagen Portugal mod Kommissionen støttede Domstolen sig på den omstændighed, at den anmodende medlemsstat kun havde nedlagt påstand om annullation af de anfægtede beslutninger, i det omfang den var nævnt heri som adressat. Domstolen understregede, at denne angivelse imidlertid ingen selvstændige retsvirkninger havde. Det bemærkes, at Domstolen i denne forbindelse udtrykkeligt påpegede, at forudsætningen for, at en retsakt fra Kommissionen kan være genstand for et annullationssøgsmål, er, at den tilsigter at skabe retsvirkninger (Domstolens dom af 27.9.1988, sag 114/86, Det Forenede Kongerige mod Kommissionen, Sml. s. 5289, præmis 12, af 20.3.1997, sag C-57/95, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 1627, præmis 7, og af 6.4.2000, sag

C-443/97, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s 2415, præmis 27 og 28), uanset at disse retsvirkninger, når en sådan sag anlægges af en medlemsstat, »ikke rammer denne stat selv« (jf. dommens præmis 24).

45 Domstolens dom af 18. juni 2002, Tyskland mod Kommissionen (sag C-242/00, Sml. I, s. 5603), vedrørte den særlige situation, hvor hverken indholdet af den anfægtede beslutning eller den sammenhæng, denne var truffet i, angav, at denne beslutning havde til formål eller til virkning forudsætningsvis at afslå en anmodning fra den pågældende medlemsstat (jf. dommens præmis 45). Denne retspraksis understøtter følgelig på ingen måde Kommissionens synspunkt.

46 Det forholder sig på samme måde i den sag, der gav anledning til Rettens dom af 30. januar 2002, Nuove Industrie Molisane mod Kommissionen (sag T-212/00, Sml. II, s. 347), hvor det søgsmål, som var anlagt af den virksomhed, der var modtager af en anmeldt støtte, og som var en person og ikke en medlemsstat, blev afvist som følge af manglende søgsmålsinteresse, med den begrundelse, at støtten var blevet erklæret forenelig med fællesmarkedet og desuden, at bedømmelsen af denne forenelighed ikke på nogen måde havde påvirket den nævnte virksomheds interesser.

47 Disse betragtninger gælder også i forhold til Rettens dom af 18. marts 2010, Centre de Coordination Carrefour mod Kommissionen (sag T-94/08, Sml. II, s. 1015), og Forum 187 mod Kommissionen (sag T-189/08, Sml. II, s. 1039), der afviste de sager, der var anlagt af fysiske eller juridiske personer, som følge af manglende søgsmålsinteresse.

48 På grundlag af det ovenfor anførte og uden at det er nødvendigt at træffe afgørelse om, hvorvidt det af Den Franske Republik forfulgte mål inden for rammerne af den foreliggende sag er at opnå annullation af en afgørelse, der ville skabe præcedens ved undersøgelsen af statussen for andre EPIC, kan sagen antages til realitetsbehandling.

**Om realiteten**

49 Den Franske Republik har til støtte for sit søgsmål fremført tre anbringender. Det første anbringende vedrører en retlig fejl, idet Kommissionen ikke i tilstrækkelig grad har godtgjort, at der forelå en statsstøtte. Ved det andet anbringende har Den Franske Republik gjort gældende, at Kommissionen har begået en retlig og faktisk fejl, da den antog, at La Poste i kraft af sin status som EPIC opnåede en implicit og ubegrænset garanti for sin gæld af staten. Det tredje anbringende vedrører, at der ikke foreligger en fordel som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF.

*Indledende betragtninger*

50 Artikel 107, stk. 1, TEUF bestemmer, at »[b]ortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«.

51 I punkt 1.2, andet afsnit, fjerde led, i meddelelsen fra 2008 er fastsat, at »Kommissionen betragter [...] de gunstigere finansieringsvilkår, der opnås af virksomheder, hvis retlige form udelukker konkurs og andre insolvensprocedurer [...], som støtte i form af garantier«.

52 Det fremgår af fast retspraksis, at alle betingelserne i artikel 107, stk. 1, TEUF skal være opfyldt, for at der kan være tale om støtte i denne bestemmelses forstand. For det første skal der være tale om statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler. For det andet skal denne støtte kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstater. Den skal for det tredje være til fordel for modtageren

ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner. For det fjerde skal den fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene (jf. i denne retning Domstolens dom af 24.7.2003, sag C-280/00, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg, Sml. I, s. 7747, præmis 74 og 75, og Rettens dom af 22.2.2006, sag T-34/02, Le Levant 001 m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 267, præmis 110).

53 For det første fremgår det, at de anbringender, som er fremført til støtte for nærværende sag, i det væsentlige har til hensigt at bevise, at det var med urette, at Kommissionen konkluderede, at der forelå en fordel for La Poste, der følger af en implicit og ubegrænset statsgaranti, hvis eksistens ligeledes er bestridt. Disse anbringender vedrører i det væsentlige fastlæggelsen af eksistensen af en fordel.

54 Såfremt Den Franske Republik i sin replik ligeledes har anfægtet betingelsen om, at der foreligger en overførsel af statsmidler, må det konstateres, at denne argumentation ikke udgør en uddybning af et anbringende, der tidligere er fremsat direkte eller indirekte i stævningen, og som har en nær sammenhæng med dette. Denne argumentation vedrører således en anden betingelse for anvendelse af artikel 107, stk. 1, TEUF (jf. i denne retning Rettens dom af 4.3.2009, sag T-424/05, Italien mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 103 og 105).

55 Argumentet vedrørende tilsidesættelsen af betingelsen om overførslen af statsmidler skal dermed afvises i henhold til bestemmelserne i procesreglementets artikel 44, stk. 1, litra c), sammenholdt med procesreglementets artikel 48, stk. 2, hvoraf det fremgår, at stævningen bl.a. skal indeholde en kort fremstilling af søgsmålsgrundene, og at nye anbringender ikke må fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne (jf. Rettens dom af 19.9.2000, sag T-252/97, Dürbeck mod Kommissionen, Sml. II, s. 3031, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).

56 I det foreliggende tilfælde er det desuden hverken godtgjort eller påstået, at anbringendet om, at der ikke foreligger en overførsel af statsmidler, støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne. Selv i det tilfælde, at det kunne konstateres, at den forsinkede fremlæggelse af det nævnte anbringende forklares ved afsigelsen – efter sagens anlæggelse – af Rettens dom af 21. maj 2010, Frankrig m.fl. mod Kommissionen (forenede sager T-425/04, T-444/04, T-450/04 og T-456/04, Sml. II, s. 2099), hvortil Kommissionen henviser i replikken, kan denne dom ikke anses for et nyt forhold, der kan begrunde den forsinkede fremlæggelse af dette argument. En dom, der alene har bekræftet en betingelse, som sagsøgeren i princippet måtte være bekendt med på tiden for sagens anlæg, kan således ikke anses for en ny omstændighed, der kan begrunde, at et nyt anbringende fremsættes (jf. i denne retning Domstolens dom af 1.4.1982, sag 11/81, Dürbeck mod Kommissionen, Sml. s. 1251, præmis 17, og Rettens dom af 11.12.1996, sag T-521/93, Atlanta m.fl. mod EF, Sml. II, s. 1707, præmis 39).

57 Adspurgt om dette punkt under retsmødet har Den Franske Republik erkendt, at dens argumentation kun vedrører betingelsen om, at der foreligger en fordel som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, hvilket blev indført i protokollatet for retsmødet.

58 Hvad for det andet angår rækkevidden og karakteren af domstolsprøvelse skal det for det første bemærkes, at begrebet statsstøtte efter definitionen i traktaten har en retlig karakter og skal fortolkes på grundlag af objektive elementer. Af denne grund skal Unionens retsinstanser principielt under hensyntagen såvel til de konkrete omstændigheder i den sag, der verserer for dem, som til, at Kommissionens vurderinger er af teknisk eller kompleks karakter, gennemføre en fuldstændig efterprøvelse af, om en foranstaltning henhører under artikel 107, stk. 1, TEUF (jf. i denne retning Domstolens dom af 16.5.2000, sag C-83/98 P, Frankrig mod Ladbroke Racing og Kommissionen, Sml. I, s. 3271, præmis 25, og af 22.12.2008, sag C-487/06 P, British Aggregates mod Kommissionen, Sml. I, s.10515, præmis 111).

59 Dernæst skal det præciseres, at retmæssigheden af en beslutning om støtte skal vurderes i forhold til de oplysninger, som Kommissionen kunne have på det tidspunkt, da den vedtog den (Domstolens dom af 10.7.1986, sag 234/84, Belgien mod Kommissionen, Sml. s. 2263, præmis 16, og af 14.9.2004, sag C-276/02, Spanien mod Kommissionen, Sml. I, s. 8091, præmis 31). Det fremgår navnlig heraf, at da begrebet statsstøtte endvidere skal anvendes på en objektiv situation, der skal bedømmes på det tidspunkt, hvor Kommissionen vedtager sin beslutning, er det de vurderinger, som er foretaget på dette tidspunkt, der skal tages i betragtning med henblik på gennemførelse af denne domstolsprøvelse (Domstolens dom af 1.7.2008, forenede sager C-341/06 P og C-342/06 P, Chronopost og La Poste mod UFEX m.fl., Sml. I, s. 4777, præmis 144).

60 Retten finder det hensigtsmæssigt at indlede behandlingen af sagen med undersøgelse af det andet anbringende.

*Det andet anbringende om faktiske og retlige fejl for så vidt angår eksistensen af en ubegrænset garanti til La Poste*

61 Ved sit andet anbringende har Den Franske Republik hævdet, at Kommissionen har begået faktiske og retlige fejl ved undersøgelsen af, om der foreligger en implicit og ubegrænset statsgaranti til La Poste. Dette anbringende består af fire led, nemlig at Kommissionen har begået adskillige fejl, henholdsvis:

— idet den har fastslået, at der i fransk ret foreligger et princip om implicit statsgaranti, der følger af status som EPIC

— ved fastlæggelsen af de konsekvenser, der må drages af, at de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation ikke finder anvendelse på EPIC

— ved at sidestille betingelserne for statens ifald af ansvar med en automatisk og ubegrænset garantiordning for La Postes gæld

— ved fastlæggelsen af de eventuelle konsekvenser ved overførslen af en opløst EPIC's public service-forpligtelser.

Første led om Kommissionens fejl, idet den har fastslået, at der i fransk ret foreligger en implicit statsgaranti, der følger af status som EPIC

62 Den Franske Republik har anført, at Kommissionen har begået en fejl, idet den har fastslået, at der i fransk ret foreligger en implicit og ubegrænset statsgaranti, der ydes til EPIC.

63 Til støtte for sin påstand har Den Franske Republik for det første i det væsentlige gjort gældende, at Conseil d'États praksis udelukker selve princippet om en sådan garanti, for det andet, at uddraget af Conseil d'États årsberetningen for 1995, som Kommissionen har baseret sig på, er uden almen gyldighed og ikke er bindende, henset bl.a. til en udtalelse fra Conseil d'État af 8. september 2005, for det tredje, at de franske budgetbestemmelser principielt udelukker ethvert begreb om »implicit garanti«, og for det fjerde, at der ikke foreligger foranstaltninger til at sikre kreditorrettigheder for en EPIC i det tilfælde, at sidstnævntes status ændres.

64 I det foreliggende tilfælde indebærer fastlæggelsen af eksistensen af en ubegrænset statsgaranti, at der foretages en præcis og omhyggelig undersøgelse af de ordninger, som den franske ret har etableret for det tilfælde, at en EPIC såsom La Poste misligholder sine forpligtelser i forhold til sine kreditorer.

65 Det bemærkes hvad dette angår, at vurderingen af de faktiske omstændigheder og beviserne i sager om statsstøtte for retsinstanserne tilkommer Retten. I samme forbindelse henhører spørgsmålet om, hvorvidt, og i hvilken udstrækning, en national retsforskrift finder anvendelse på det foreliggende tilfælde eller ej, under den pågældende retsinstans og er omfattet af reglerne om bevisførelse og om fordelingen af bevisbyrden.

66 Endvidere bemærkes, at i modsætning til, hvad Den Franske Republiks argumentation kunne give indtryk af, har Kommissionen ikke fastslået, at der i fransk ret foreligger et princip om implicit statsgaranti, ved hovedsageligt at lægge uddraget af Conseil d'États årsberetningen til grund. Det fremgår klart af den anfægtede afgørelse, at Kommissionen med henblik på at fastslå, at der forelå en statsgaranti til La Poste, bl.a. undersøgte, om en sådan garanti – således som de franske myndigheder har hævdet – var udelukket i fransk ret (jf. 120.-136. betragtning til den anfægtede afgørelse). Kommissionen fastslog, at retsforskrifter og retspraksis ikke gør det muligt at afgøre, om fransk ret udelukker, at staten kan optræde som garant for EPIC i forhold til de forpligtelser, som de har indgået med tredjemand.

67 Denne konklusion kan ikke ændres.

68 Hvad for det første angår spørgsmålet, om Conseil d'États praksis udelukker selve princippet om en statsgaranti til offentlige virksomheder, fremgår det af parternes skriftlige indlæg, at disse i det væsentlige er uenige om, hvordan den praksis, der følger af Conseil d'États (plenum) dom af 1. april 1938, Sociétés de l'Hôtel d'Albe (*Recueil des décisions du Conseil d'État*. s. 341), skal fortolkes.

69 Det fremgår af denne doms ordlyd, at Conseil d'État afviste at opretholde et betalingskrav fra en EPIC's kreditor, der var fremsendt direkte til de statslige myndigheder, idet nævnte ret angav, at staten ikke var forpligtet til at indfri denne virksomheds gæld. Som Kommissionen med rette har nævnt i 123. betragtning til den anfægtede afgørelse, adskiller den situation, der gav anledning til denne dom, sig imidlertid klart fra den, hvor en EPIC befinder sig i tilfælde af insolvens, som alene er relevant med henblik på at undersøge, om statsgarantien kan håndhæves ved domstolene. Den omstændighed, at de offentlige virksomheder ifølge denne dom har status som juridiske personer og er økonomisk uafhængige i henhold til fransk ret, indebærer ikke nødvendigvis, at staten ikke kan optræde som garant for disse virksomheder i sidste instans. Kommissionen anlagde dermed ikke et åbenbart urigtigt skøn ved at konkludere, at det ikke kan udledes af retspraksis, at selve princippet om en statsgaranti til EPIC er udelukket.

70 Den Franske Republik har for det andet anført, at det er med urette, at Kommissionen har baseret sig på det nævnte uddrag af Conseil d'États årsberetning for 1995, til trods for at omfanget og den bindende virkning af denne beretning er usikkert.

71 Denne argumentation kan ikke tages til følge af adskillige grunde. For det første, og således som Kommissionen har understreget, er det uddrag, som Kommissionen henviser til (jf. 139. betragtning til den anfægtede afgørelse), og som selv hidrører fra et notat, der er udarbejdet i 1995, i forbindelse med oprettelsen af en offentlig virksomhed, der havde til formål at fremme den finansielle støtte, der var ydet af den franske stat med henblik på rekonstruktionen af Crédit Lyonnais, affattet i utvetydige vendinger. Det følger heraf, at Conseil d'État således klart har angivet, at »statsgarantien til denne virksomhed uden udtrykkelige lovgivningsbestemmelser følger af selve bankens karakter af offentlig virksomhed«. Dette uddrag af nævnte beretning udgør desuden kun faktuelle oplysninger, som Kommissionen har fremført med henblik på at godtgøre, at der foreligger en statsgaranti. Det følger navnlig af 146. og 147. betragtning til den anfægtede afgørelse, at Kommissionen til støtte for sin holdning har nævnt et notat fra den franske økonomi-, finans- og erhvervsminister af 22. juli 2003 om »[o]pgørelse af implicitte og eksplicitte garantiordninger ydet af staten« samt dokumenter bilagt hertil. I modsætning til den fortolkning, som Den Franske Republik har anlagt, fremgår det, at dette notat ikke blot vedrører det tilfælde, hvor den franske stat kan ifalde ansvar i sin egenskab af aktionær, bl.a. på baggrund af et søgsmål om erstatningsansvar for ledelsen af et insolvent selskab, eftersom den i de

vejledende bemærkninger udtrykkeligt henviser til oprettelsen af en offentlig virksomhed. Udtalelsen fra Conseil d'État af 8. september 2005 kunne endelig ikke rejse tvivl om Kommissionens konklusion. Som Den Franske Republik delvist har anerkendt, udelukker denne udtalelse, der er afgivet i forhold til oprettelsen af tilsynet med forsikrings- og gensidige forsikringsselskaber samt pensionsforsikringsinstitutter (CCAMIP), samtidig med, at der henvises til princippet om, at det påhviler enhver offentligretlig juridisk person at påtage sig konsekvenserne af de erstatningssøgsmål, der indledes mod denne, ikke uden videre, at der kan foreligge en statsgaranti, der kan håndhæves ved domstolene i tilfælde af en offentlig virksomheds insolvens.

72 Den Franske Republik har for det tredje anført, at der siden den organiske lov af 1. august 2001 om finanslovene (LOLF) trådte i kraft, ikke kan gennemføres nogen garanti eller gældsovertagelse fra tredjemand, hvis der ikke foreligger en godkendelse i henhold til finansloven.

73 Dette standpunkt kan ikke tiltrædes. Det fremgår således af Conseil constitutionnels beslutning nr. 2001-448 DC af 25. juli 2001 (*Recueil des décisions du Conseil constitutionnel*, s. 99), at artikel 61 i LOLF »har til formål at sikre, at Parlamentet informeres om de garantier, staten bevilger, og ikke at lade dem, der tidligere måtte være givet uden godkendelse inden for de fastsatte frister, bortfalde […]«. I mangel af præcisering med hensyn til arten af de garantier, som Conseil constitutionnel har anført i denne beslutning, er der intet, der gør det muligt at konkludere, at de implicitte garantier, der dækker den gæld, der eksisterede, da LOLF trådte i kraft (dvs. den 1.1.2005), ligeledes bortfaldt. Kommissionen anlagde i denne forbindelse ikke et åbenbart urigtigt skøn, da den i 126. betragtning til den anfægtede afgørelse anførte, at der for at fastslå, om den implicitte statsgaranti til La Poste er bortfaldet med LOLF eller ej, skal tages hensyn til det tidspunkt, hvor La Poste begyndte at drage fordel af denne garanti, og ikke datoerne for, hvornår La Poste stiftede gælden.

74 Såfremt – således som Den Franske Republik har anført – den sagkyndige, der er udpeget af de franske myndigheder, har udtrykt tvivl med hensyn til, om de grunde, som fik Conseil constitutionnel til at se bort fra bortfaldet af garantier, der ikke var godkendt i LOLF, både gælder for implicitte og eksplicitte fordringer, understøttes denne fortolkning på ingen måde af ordlyden af Conseil constitutionnels beslutning. I øvrigt bemærkes, at Kommissionen, som den med rette har nævnt i 131. betragtning til den anfægtede afgørelse, ikke er bundet af, at foranstaltningen i henhold til fransk ret kvalificeres som garanti, og heller ikke af, at der skulle være tale om en garanti, der falder ind under LOLF.

75 Hvad for det fjerde angår argumentet, hvorefter den omstændighed, at der ikke foreligger foranstaltninger til at sikre kreditorrettigheder for EPIC i det tilfælde, at deres status ændres, således som det var tilfældet da France Télécom, Gaz de France, Électricité de France og Aéroports de Paris blev omdannet til aktieselskaber, er et tegn på, at der ikke foreligger nogen som helst garanti, er det ikke overbevisende.

76 Den omstændighed, at den franske stat har besluttet at yde eksplicitte garantier i visse tilfælde, beviser ikke, at den implicitte garanti var udelukket i det foreliggende tilfælde. Den omstændighed, at fordringsrettigheder – således som det fremgår af adskillige beslutninger fra Conseil constitutionnel – er beskyttet forfatningsmæssigt i fransk ret på lige fod med ejendomsretten, ændrer heller intet ved denne konklusion. I øvrigt indgår Conseil constitutionnels retspraksis, der er nævnt af Den Franske Republik, ikke i de oplysninger, som Kommissionen fik fremlagt og dermed rådede over på det tidspunkt, hvor den vedtog den anfægtede afgørelse. Det følger heraf, at Conseil constitutionnels retspraksis, der vedrører beskyttelse af fordringsrettigheder, i overensstemmelse med den i præmis 59 ovenfor nævnte retspraksis ikke indgår i de oplysninger, i forhold til hvilke lovligheden af den anfægtede afgørelse skal vurderes.

77 Hvad angår Den Franske Republiks henvisning i replikken til Conseil d'États undersøgelse af offentlige virksomheder, der blev vedtaget i plenarforsamling i Conseil d'État den 15. oktober 2009, og ifølge hvilken »selve eksistensen af en garanti, der ydes af en stat til offentlige virksomheder, er særdeles tvivlsom«, samt til en retsvidenskabelig artikel, der blev offentliggjort den 28. juni 2010 som følge af

denne beretning, må det konstateres, at disse publikationer, selv om det antages, at de kan påberåbes inden for rammerne af nærværende sag, ikke indeholder nogen nye oplysninger, der har direkte relevans for en stillingtagen til, hvorvidt den franske ret principielt udelukker, at der foreligger en implicit statsgaranti til EPIC. I denne undersøgelse henviste Conseil d'État således blot til generelle vurderinger i EU's retspraksis med hensyn til muligheden for at afklare, at der forelå statsstøtte, »på grundlag af oplysninger, der udelukkende er vedtægtsmæssige«. Denne beretnings forfattere udtalte sig om, hvorvidt konkurrenceretten forhindrer eksistensen af de offentlige virksomheder, og begrænsede sig til at anføre, at »risikoen for, at forbindelsen mellem staten og de offentlige virksomheder systematisk er omfattet af kvalificeringen som statsstøtte i henhold til artikel 87 [EF], bør relativiseres«. Hvad angår den retsvidenskabelige artikel af 28. juni 2010 henviser den til en debat, der opstod som følge af offentliggørelsen af den nævnte undersøgelse, om fremtiden for de organer, der har status som offentlige virksomheder, bl.a., men ikke kun, i forhold til statsstøttereglerne. Hvad nærmere angår sidstnævnte aspekt bemærkes imidlertid, at det på ingen måde behandles som et grundlæggende element i Kommissionens begrundelse i den anfægtede afgørelse, nemlig den konstatering, at de organer, der har status som offentlige virksomheder i henhold til fransk offentlig ret, ikke er underlagt de almindelige insolvens- og konkursprocedurer.

78 Det følger af samtlige disse betragtninger, at Kommissionen med rette har fastslået, at fransk ret i modsætning til hvad de franske myndigheder har anført, ikke udelukker muligheden for, at staten kan tildele en implicit garanti til EPIC. Det andet anbringendes første led skal følgelig forkastes.

Det andet led om, at Kommissionen har begået en faktisk og retlig fejl med hensyn til konsekvenserne af, at La Poste ikke er omfattet af de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation

79 Den Franske Republik har gjort gældende, at i modsætning til den fortolkning, som Kommissionen har anlagt, betyder den omstændighed, at La Poste ikke er omfattet af de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation, dvs. lov nr. 85-98, der kun er en »retsplejelov, ikke, at La Poste ikke kan gå konkurs eller i betalingsstandsning. Den Franske Republik har anført, at særlige procedurer, der ikke på nogen måde garanterer over for kreditorerne, at de vil kunne inddrive samtlige af deres fordringer, finder anvendelse på EPIC. Lov nr. 80-539 og dennes gennemførelsesbestemmelser, hvis overordnede formål var at regulere de situationer, hvor de offentligretlige personer, selv om de er solvente, afviser at betale visse af deres gældsposter, indførte navnlig en fuldbyrdelsesordning, der giver tilsynsmyndighederne beføjelse til at træde i stedet for ledelsen af en offentlig virksomhed for at tilvejebringe de »nødvendige midler« i denne virksomheds budget og ikke i statsmidlerne med henblik på at fyldestgøre de potentielle kreditorer. Denne lov giver imidlertid ikke staten, hvis rolle er den samme som en ad hoc-fuldmægtig, en ret og endnu mindre pligt til at tilvejebringe statsmidler til fordel for eventuelle offentlige virksomheders kreditorer. Denne fortolkning støttes både af Conseil d'États udtalelse nr. 381-088 af 25. marts 2008 og af fransk retspraksis på det forvaltningsretlige område. Endelig kan eksistensen af de programmer, som Kommissionen har afdækket i 174.-178. betragtning til den anfægtede afgørelse, der giver mulighed for statslån til organer, der er adskilt fra staten, og som forvalter offentlige tjenester, ikke bekræfte indførelsen af en implicit garantiordning.

80 Retten bemærker i denne forbindelse, at parterne er enige om at konkludere, at lov nr. 85-98 udelukker samtlige offentligretlige personer og navnlig EPIC fra sit anvendelsesområde. I denne lovs artikel 2, nu artikel L. 620-2 i handelsloven i den affattelse, der var gældende indtil den 1. januar 2006, er det således fastsat, at »[r]ekonstruktion og retslig likvidation finder anvendelse på enhver handlende, enhver person, der er indskrevet i erhvervsregistret, enhver landbruger og enhver privatretlig juridisk person«. Den tilsvarende bestemmelse, der var gældende på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, fastsætter i samme retning, at »beskyttelsesproceduren finder anvendelse på enhver person, der driver erhvervsmæssig eller håndværksmæssig virksomhed, enhver landbruger, enhver anden fysisk person, der driver selvstændig virksomhed, herunder liberale erhverv, som reguleres ved lov eller administrative forskrifter, eller hvis titel er beskyttet, og enhver privatretlig

juridisk person«. Det fremgår desuden af praksis fra den franske cour de cassation, hvortil Den Franske Republik har henvist i sine skriftlige indlæg, at det følger af bestemmelserne, »at de formuegoder, der ikke tilhører privatpersoner, forvaltes og afhændes i henhold til regler, som er særlige for dem, at hvad angår formuegoder, der tilhører offentligretlige personer, endog dem der udøver industriel og handelsmæssig virksomhed, giver princippet om fritagelse af disse formuegoder fra udlæg ikke mulighed for at opnå privatretlig fuldbyrdelse, og at det udelukkende tilkommer den kreditor, der drager fordel af en retskraftig domstolsafgørelse, der pålægger en offentligretlig person at betale et pengebeløb, selv foreløbigt, at gennemføre de særlige regler, der følger af lov [nr. 80-539]« (jf. dom fra cour de cassation (første afdeling for civilsager) af 21.12.1987, Bureau de recherches géologiques et minières (BRGM) mod Sté Llyod continental, *Bulletin des arrêts de la Cour de cassation* I, nr. 348, s. 249).

81 Parterne er derimod uenige om, hvilke konsekvenser der skal drages af den manglende anvendelse af de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation på EPIC med henblik på fastsættelse af, om der foreligger en statslig garanti til La Poste.

82 Det skal indledningsvis bemærkes, at Kommissionen i den anfægtede afgørelse (jf. 118. og 119. betragtning) fandt, at med henblik på at fastslå, om der foreligger en garanti for betaling af individuelle fordringer, skal det – efter en undersøgelse af nationale bestemmelser og retspraksis (jf. andet anbringendes første led ovenfor) – undersøges, om den procedure, som en kreditor til La Poste skulle følge for at få betalt sin fordring, såfremt La Poste var i økonomiske vanskeligheder, var sammenlignelig med den, der bliver fulgt af en kreditor til en virksomhed, der er underkastet handelsretten. I modsætning til det, som Den Franske Republiks argumentation lader formode, har Kommissionens fremgangsmåde ikke til hensigt at fastslå, at en EPIC ikke kan gå konkurs på grund af den omstændighed, at den var undtaget fra anvendelsen af de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation.

83 I den foreliggende sag er Kommissionen kommet til den konklusion, at EPIC's kreditorer var i en gunstigere situation end de private kreditorer, fordi i modsætning til, hvad der indtræffer i forbindelse med anvendelsen af de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation, risikerer en offentlig virksomheds kreditor ikke at se sin fordring bortfalde ved indledningen af en konkursprocedure (jf. 150. betragtning til den anfægtede afgørelse).

84 Denne konklusion skal tiltrædes. Som Den Franske Republik har anerkendt i stævningen, fastsætter lov nr. 80-539 således en anderledes ordning end den, der blev etableret ved de almindelige regler om rekonstruktion og retslig likvidation. Denne lov og dennes gennemførelsesbestemmelser gennemfører en procedure for inddrivelse af en fordring, hvis indledning i modsætning til en likvidationsprocedure i henhold til de almindelige regler ikke medfører, at fordringerne bortfalder, men højst, at betaling af fordringen udskydes. En offentlig virksomheds kreditorer befinder sig således nødvendigvis i en gunstigere situation end kreditorerne til de personer, der er omfattet af anvendelsesområdet for lov nr. 85-98, som i det tilfælde, at personen eller den enhed, det påhviler at betale, ikke har tilstrækkelige aktiver, kan se deres fordringer forsvinde.

85 Det fremgår således af beskrivelserne af de procedurer, der finder anvendelse på EPIC i henhold til lov nr. 80-539 (jf. bl.a. 23.-28. betragtning til den anfægtede afgørelse), at i tilfælde af utilstrækkelige aktiver udsættes enten betalingen af fordringerne, eller også frigør tilsynsmyndigheden midler med henblik på at betale fordringerne. Det følger heraf, at de offentlige virksomheders kreditorer nødvendigvis befinder sig i en gunstigere situation end privatpersonernes kreditorer.

86 Såfremt lov nr. 80-539 – således som Den Franske Republik har bemærket, hvilket ikke er anfægtet af Kommissionen (jf. bl.a. 160. betragtning til den anfægtede afgørelse) – heller ikke udtrykkelig fastsætter, at staten er forpligtet til at tilvejebringe statsmidler med henblik på fuldbyrdelse af en

domstolsafgørelse i henhold til denne lovs artikel 1-II, har Kommissionen uden herved at begå en fejl anført, at når en insolvent offentlig virksomheds egne midler er opbrugt, kan den offentligretlige debitorvirksomheds gæld sandsynligvis betales med statsmidler.

87 Kommissionen har i denne forbindelse ikke foretaget en urigtig bedømmelse ved i 174.-176. betragtning til den anfægtede afgørelse at henvise til visse opgaver og finansielle programmer for at vise, at der foreligger statsmidler, der eventuelt kan frigøres i tilfælde af EPIC's misligholdelse, og dermed vise, hvor effektiv den implicitte statsgaranti til fordel for sidstnævnte er.

88 På baggrund af det ovenstående skal konklusionerne i 179. og 180. betragtning til den anfægtede afgørelse, som viser, at der foreligger en ubegrænset statsgaranti til EPIC med hensyn til de konsekvenser, der følger af anvendelsen af lov nr. 80-539, tiltrædes.

Tredje led om, at Kommissionen har begået en fejl ved at sidestille mulighederne for statens ifald af ansvar i tilfælde af en EPIC's misligholdelse med en automatiske og ubegrænset garantiordning for gæld

89 Ved det andet anbringendes tredje led har Den Franske Republik gjort gældende, at staten ikke automatisk i modsætning til, hvad Kommissionen har hævdet, ville ifalde ansvar i forhold til La Postes kreditorer i tilfælde af misligholdelse af fordringen. Den Franske Republik anfægter bl.a. konklusionen om, at statsansvaret kan pådrages automatisk, udelukkende fordi den offentlige virksomheds finansielle situation ikke giver denne mulighed for at betale sin gæld. Det er den Franske Republiks opfattelse, at statens ifald af ansvar, der i henhold til Conseil d'États retspraksis er underlagt strenge betingelser, ikke kan sidestilles med en automatisk og ubegrænset garantiordning. Den Franske Republik har i denne forbindelse gjort gældende, at statens ifald af ansvar forudsætter, for det første, at det tab, som kreditor har lidt, er usædvanligt og specielt og, for det andet, at der foreligger en direkte årsagsforbindelse mellem statens handling eller undladelse og det lidte tab.

90 Det bemærkes indledningsvis, at alene objektive konstateringer, der fører til en konklusion om, at staten er retligt forpligtet til at tilbagebetale en EPIC's kreditorer, som i det foreliggende tilfælde, giver mulighed for at fastslå, at der foreligger en statsgaranti (jf. i denne retning Rettens dom af 26.6.2008, sag T-442/03, SIC mod Kommissionen, Sml. II, s. 1161, præmis 126).

91 I den foreliggende sag er parterne enige om, at der utvivlsomt er forskel mellem på den ene side en garantiordning, der består i, at der automatisk og ubegrænset trædes i stedet for en debitor i tilfælde af, at denne ikke er i stand til at overholde sine finansielle forpligtelser, og på den anden side det ansvar, der hviler på en udløsende begivenhed, der direkte kan tilskrives den ansvarlige person, og som indebærer, at der tages hensyn til oplysningerne i hver enkelt sag.

92 Hvad angår den anfægtede afgørelse er Kommissionens argumentation baseret på Conseil d'États dom af 18. november 2005 Société fermière de Campoloro m.fl. (*Recueil des décisions du Conseil d'État*, s. 515), der ifølge 124. betragtning til denne afgørelse fastslår, at statens ansvar for iværksættelse af proceduren for tilbagebetaling af offentlige virksomheders gæld udviser alle kendetegnene for en garantiordning. Principbetragtningen i denne dom har følgende ordlyd:

»Gennem disse bestemmelser har lovgiverne ønsket at give statens repræsentant bemyndigelse til, i tilfælde af en lokal myndigheds manglende evne til efter påkrav herom at sikre håndhævelse af en retskraftig domstolsafgørelse, at træde i stedet for den pågældende myndigheds organer med henblik på at frigøre eller tilvejebringe ressourcer, således at domstolsafgørelsen kan håndhæves. Med henblik herpå kan han under dommerens kontrol og under hensyntagen til den lokale myndigheds situation og tvingende almene hensyn træffe de nødvendige foranstaltninger. Blandt disse er muligheden for at foretage salg af aktiver tilhørende myndigheden, forudsat at disse ikke er uundværlige for en gnidningsløs drift af de offentlige tjenester, den har ansvaret for. Såfremt præfekten afholder sig fra

eller forsømmer at benytte de beføjelser, han således har i henhold til loven, har den lokale myndigheds kreditor ret til at vende sig mod staten i tilfælde af grov pligtforsømmelse ved udøvelsen af tilsynsbeføjelsen. Såfremt præfekten, i betragtning af myndighedens situation, bl.a. utilstrækkelige aktiver eller på grund af tvingende almene hensyn, lovligt har kunnet afvise at træffe visse foranstaltninger med henblik på at sikre fuld håndhævelse af domstolsafgørelsen, kan tabet som følge heraf for den lokale myndigheds kreditor medføre, at den offentlige myndighed ifalder ansvar, hvis det er af usædvanlig og særlig karakter«.

93 Kommissionens argumentation er ligeledes baseret på et notat fra Conseil d'État, der er udarbejdet i 1995 (139. betragtning til den anfægtede afgørelse), og på Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 26. september 2006, Société de gestion du port de Campoloro og Société fermière de Campoloro mod Frankrig (nr. 57516/00) (204. betragtning ff. til den anfægtede afgørelse).

94 Kommissionen har uden at begå fejl i det væsentlige fastslået, at staten i lyset af disse afgørelser og notatet kunne ifalde ansvar, såfremt de dispositive foranstaltninger, der følger af gennemførelsen af lov nr. 80-539, ikke giver EPIC's kreditor, såsom La Poste i det foreliggende tilfælde, mulighed for at inddrive sin fordring.

95 Ingen af de argumenter, som Den Franske Republik har anført, kan ændre denne konklusion.

96 Det fremgår for det første af Conseil d'États retspraksis, der er i nævnt i præmis 92 ovenfor, at kreditoren har ret til at vende sig mod staten i tilfælde af grov pligtforsømmelse i udøvelsen af tilsynsbeføjelserne og ligeledes ret til at stille den offentlige myndighed til ansvar, såfremt den nævnte kreditor – i betragtning af den situation, som den pågældende offentligretlige juridiske person befinder sig i, bl.a. at denne har utilstrækkelige aktiver eller på grund af tvingende almene hensyn – har lidt et usædvanligt og særligt tab, der følger af, at præfekten har afvist at træffe foranstaltninger, der kan sikre nævnte kreditors rettigheder.

97 Udfaldet i sagen om havnen i Campoloro (Frankrig), således som det følger af dommen i sagen Société de gestion du port de Campoloro og Société fermière de Campoloro mod Frankrig, var, at staten på trods af sagsøgerens argumenter havde forpligtet sig til at sikre betalingerne til kreditorerne, og bekræftede således idéen, hvorefter staten kan ifalde ansvar i sidste instans. Som anført i 208. betragtning til den anfægtede afgørelse fastslog Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i den nævnte dom, at det påhviler staten at sikre betalingerne til de kreditorer, der er blevet pålagt særlige og uforholdsmæssige byrder på grund af den manglende udbetaling af de beløb, som de skulle have modtaget.

98 Hvad for det andet angår påstanden om, at statens ifald af ansvar kræver, at det bevises, at der er en direkte årsagsforbindelse mellem statens handling og den skade, der påføres kreditorerne, er det tilstrækkeligt at bemærke, som Den Franske Republik har anerkendt, at når en EPIC, der er blevet tildelt en public service-opgave, ikke betaler sin gæld og bliver dømt til at betale den ved en retsafgørelse, påtager staten sig af egen drift at inddrive de nødvendige midler. I det tilfælde, hvor staten afviser at pålægge EPIC de pågældende fordringer ved hjælp af alle de nødvendige foranstaltninger, herunder salg af aktiver, bringer den sig i en situation, hvor den ifalder ansvar. Som Kommissionen har understreget, må det imidlertid udelukkes, at staten er nødsaget til at foretage et salg af alle La Postes aktiver. I henhold til kravet om kontinuitet i den offentlige service, der i fransk ret er et forfatningsretligt princip, som de statslige myndigheder pålægges ved gennemførelsen af lov nr. 80-539, kan de aktiver, der er nødvendige for, at en EPIC kan gennemføre en public service-opgave, ikke overføres.

99 Den Franske Republik har for det tredje anført, at det er med urette, at Kommissionen har henvist for det første til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis vedrørende manglende gennemførelse af retsafgørelser, der selv har medført en krænkelse af ejendomsretten, særligt dommen

i sagen Société de gestion du port de Campoloro og Société fermière de Campoloro mod Frankrig (jf. 204.-211. betragtning til den anfægtede afgørelse) og for det andet til teorien om ydre fremtræden, for så vidt som EPIC's kreditorer havde en legitim forventning til, at der forelå en statsgaranti. Det må konstateres, at påberåbelsen af denne teori alene er foretaget for fuldstændighedens skyld. Kommissionen har således i 227. betragtning til den anfægtede afgørelse anført, at »[v]ed anvendelse af teorien om ydre fremtræden […], bl[ev] det muligt at bekræfte bevisførelsen«. Argumentet om, at teorien om ydre fremtræden ikke kunne finde anvendelse i et tilfælde som det i denne sag foreliggende, der vedrører etablering af fordringer, må dermed erklæres for irrelevant. En fejlagtig begrundelse kan således ikke begrunde en annullation af den retsakt, der er behæftet med denne fejlagtige begrundelse, hvis den er overflødig, og hvis der foreligger andre grunde, der udgør et tilstrækkeligt grundlag (jf. Domstolens dom af 7.4.2011, sag C-321/09 P, Grækenland mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 61 og den deri nævnte retspraksis).

Fjerde led om den af Kommissionen begåede fejl med hensyn til de eventuelle konsekvenser ved overførslen af en opløst EPIC's forpligtelser

100 Den Franske Republik har anført, at en eventuel opretholdelse af en række fordringer i forbindelse med public service-forpligtelserne for La Poste ingen sammenhæng har med EPIC's status. Selv om det anerkendes, at princippet om kontinuitet i den offentlige service – i tilfælde af en offentlig virksomhed ophører med at eksistere – indebærer en overførsel af denne opgave og af de aktiver, der kunne anvendes til gennemførelsen af denne opgave, finder Kommissionen, at der intet er til hinder for, at en EPIC ophører med at eksistere, så længe de public service-opgaver, den udfører, kan videreføres.

101 Det bemærkes, at Den Franske Republiks argumentation, der ikke ændrer den konklusion, hvorefter Kommissionen med rette kunne konkludere, at der forelå en ubegrænset statsgaranti alene på baggrund af de konstateringer, der er foretaget inden for rammerne af de tre første led i dette anbringende, skal erklæres for irrelevant (jf. den i præmis 99 ovenfor nævnte retspraksis).

102 Den Franske Republik har under alle omstændigheder udtrykkeligt anerkendt, at princippet om kontinuitet i den offentlige service, i tilfælde af, at en offentlig virksomhed, der udfører en public service-opgave (hvilket er tilfældet for La Poste), ophører med at eksistere, ville indebære en overførsel af denne opgave og af de aktiver, der kunne anvendes til gennemførelsen af denne opgave, og dermed en overførsel af de rettigheder og pligter, der knytter sig til denne opgave. Overførslen af de rettigheder og pligter, der knytter sig til en public service-opgave, indebærer i princippet, således som det fremgår af Kommissionens konstateringer, en samtidig overførsel af rettigheder og forpligtelser for den virksomhed, der har fået overdraget denne opgave.

103 Af samtlige de anførte betragtninger følger, at det andet anbringende må forkastes.

*Det tredje anbringende om tilsidesættelsen af begrebet fordel som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF*

104 Den Franske Republiks tredje anbringende er opdelt i to led.

Det første led om, at Kommissionen fejlagtigt har konkluderet, at den omstændighed, at der forelå en statsgaranti, såfremt den antages for godtgjort, udgjorde en fordel for La Poste

105 Ved det første led har Den Franske Republik anført, at selv om det antages for godtgjort, at der foreligger en ubegrænset statsgaranti til EPIC, er det ikke bevist, at denne udgør en fordel for La Poste. Den Franske Republik har i det væsentlige gjort gældende, at det er på grundlag af de undersøgelser, der er foretaget af kreditvurderingsbureauerne, der er en direkte gentagelse af Kommissionens standpunkter vedrørende andre EPIC og af Kommissionens henstilling til de franske

myndigheder den 4. oktober 2006 (jf. præmis 10 ovenfor), at det er blevet lagt til grund, at der forelå en garanti og dermed en fordel for La Poste. Det er således gennem en cirkelslutning, at Kommissionen har konkluderet, at der forelå en fordel, der var tildelt La Poste.

106 Det må lægges til grund, at udstedelsen af en garanti på vilkår, der ikke svarer til markedsvilkårene, såsom en ubegrænset garanti, der ydes uden modydelse, generelt er en fordel for den person, der modtager den, idet den medfører en forbedring af modtagerens økonomiske situation gennem en lettelse af de byrder, der normalt belaster dennes budget. Som svar på et spørgsmål, der blev stillet under retsmødet, har Den Franske Republik erkendt, at det i overensstemmelse med meddelelsen fra 2008 kunne antages, at når en virksomhed på grund af sin retlige status var undtaget fra konkursbehandling eller en tilsvarende procedure, var den i stand til at opnå gunstigere finansieringsvilkår og dermed opnå en fordel som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF.

107 Det bemærkes i denne forbindelse, at støttebegrebet ifølge fast retspraksis er mere generelt end tilskudsbegrebet, fordi det ikke blot omfatter positive ydelser såsom selve tilskuddene, men ligeledes de indgreb, der under forskellige former letter de byrder, som normalt belaster en virksomheds budget, og derved, uden at være tilskud i ordets egentlige forstand, er af samme art og har tilsvarende virkninger (jf. Domstolens dom af 8.5.2003, forenede sager C-328/99 og C-399/00, Italien og SIM 2 Multimedia mod Kommissionen, Sml. I, s. 4035, præmis 35, og af 15.6.2006, forenede sager C-393/04 og C-41/05, Air Liquide Industries Belgium, Sml. I, s. 5293, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis). Ifølge fast retspraksis må det med henblik på at vurdere, hvorvidt en statslig foranstaltning skal anses for støtte, fastlægges, hvorvidt den virksomhed, foranstaltningen er rettet til, opnår en økonomisk fordel, som den ikke ville have opnået under sædvanlige markedsvilkår (Domstolens dom af 11.7.1996, sag C-39/94, SFEI m.fl., Sml. I, s. 3547, præmis 60, og dommen i sagen Kommissionen mod Nederlandene, præmis 87 og den deri nævnte retspraksis).

108 En ubegrænset statsstøtte giver imidlertid bl.a. modtageren mulighed for at opnå gunstigere finansieringsvilkår end dem, denne kunne opnå alene på grund af sine egne fortjenester, og dermed mulighed for at lette presset på sit budget.

109 Det bemærkes, at det alene er med henblik på at godtgøre, at La Poste har opnået gunstigere finansieringsvilkår og dermed en økonomisk fordel, at Kommissionen har henvist til kreditvurderingsbureauernes standpunkter og navnlig til de vigtigste af disse. Kommissionen har i denne forbindelse understreget, at for så vidt som Fitch og Standard & Poor's er to store kreditvurderingsbureauer, og det er fastslået, at markedet tager hensyn til deres kreditvurdering for at anslå, hvilken kredit der skal bevilges en given virksomhed, vil en bedre vurdering fra disse bureauer (fra det ene eller det andet eller fra dem begge to) end den, der ville være blevet givet uden garantien, kunne skabe en fordel for La Poste, som virksomheden ikke ville have opnået på normale markedsvilkår.

110 Det er derfor med urette, at Den Franske Republik har gjort gældende, at Kommissionen har foretaget en cirkelslutning. Henvisningen til de vurderingsmetoder, som de anerkendte bureauer har anvendt, er alene foretaget med henblik på at bekræfte, at statsgarantien til EPIC var at skabe en fordel for dem gennem gunstigere finansieringsvilkår (jf. bl.a. 257. betragtning til den anfægtede afgørelse) og ikke at godtgøre, at der forelå en sådan garanti.

111 Påstanden om, at disse standpunkter under alle omstændigheder kun afspejler Kommissionens udtalelser, savner faktuelt grundlag. Den Franske Republik har navnlig ikke godtgjort, at kreditvurderingsbureauernes hensyntagen til en statsgaranti skyldes Kommissionens beslutning 2005/145/EF af 16. december 2003 om Frankrigs statsstøtte til EDF samt til elektricitets- og gassektoren (EUT 2005 L 49, s. 9). Den omstændighed, at de dokumenter, der hidrører fra kreditvurderingsbureauerne, og hvortil Kommissionen har henvist, tidsmæssigt ligger efter denne beslutning, er ikke tilstrækkeligt til at påvise, at disse bureauers hensyntagen til statsgarantier

nødvendigvis skyldes den nævnte beslutning. Kommissionen kan i denne forbindelse ikke kritiseres for, at den har henvist til dokumenter, der er samtidige med den anfægtede afgørelse, i stedet for rapporter, der allerede forelå på det tidspunkt, hvor afgørelsen blev truffet.

112 Det tredje anbringendes første led er dermed ugrundet.

Det andet led om, at Kommissionen fejlagtigt har fastslået, at den påståede statsgaranti kunne give en fordel for La Poste på grund af den positive indflydelse, den udøvede på dens kreditvurdering

113 Ved det andet led har Den Franske Republik gjort gældende, at det er med urette, at Kommissionen har fastslået, at der foreligger en fordel på grund af den positive indflydelse, som garantien kunne udøve på virksomhedens kreditvurdering. Den Franske Republik har for det første anført, at Kommissionen har set bort fra, at kreditvurderingen af La Poste følger af kreditvurderingsbureauernes vurdering af statsstøtten i dens helhed, hvilket indebærer en hensyntagen til flere oplysninger og ikke kun den omstændighed, at der foreligger en garanti. Den Franske Republik har for det andet anført, at selv i mangel af en sådan garanti forbliver den kreditvurdering af La Poste, der er foretaget af kreditvurderingsbureauerne, der alle er særligt opmærksomme på, at denne virksomhed ejes af staten, uændret. I lighed med disse kreditbureauer sondrer Kommissionen ikke klart mellem det, som vedrører La Postes status, og det, der følger af ejerforholdene vedrørende virksomhedens kapital.

114 Den Franske Republiks argumentation kan ikke tiltrædes.

115 For det første bemærkes, at Kommissionen ikke benægter, at kreditvurderingen, ud over den statsgaranti, som en virksomhed eventuelt kan opnå, tager hensyn til samtlige parametre, der dokumenterer den forventede statsstøtte (jf. 280. betragtning til den anfægtede afgørelse).

116 Det er dernæst ikke lykkedes Den Franske Republik at ændre den konstatering, der er truffet på grundlag af de metodologiske dokumenter, der er udarbejdet af kreditvurderingsbureauerne, hvorefter kreditvurderingsbureauerne generelt var opmærksomme på de kreditvurderede enheders retlige status, dvs. i det foreliggende tilfælde den omstændighed, at den havde status som EPIC.

117 Det følger af det ovenstående, at det tredje anbringende skal forkastes.

*Det første anbringende om en retlig fejl, idet Kommissionen ikke har godtgjort i tilstrækkeligt omfang, at der foreligger statsstøtte*

118 Den Franske Republik har anført, at Kommissionen ikke har iagttaget de krav til bevisbyrden og bevisstyrken, som påhviler den på statsstøtteområdet. Kommissionen har bl.a. i strid med de i retspraksis opstillede principper baseret sin undersøgelse på flere negative formodninger, sammentræf og spekulationer og dermed ikke positivt bevist, at der foreligger en støtte til La Poste. Dette gælder såvel i forbindelse med påvisningen af, at der foreligger en implicit statsgaranti til La Poste (jf. 129., 134., 136., 152., 154., 160., 161., 165., 169., 179., 195., 202. og 251. betragtning) og inden for rammerne af undersøgelsen af, om der foreligger en fordel, gennem en undersøgelse af den anfægtede foranstaltnings nøjagtige virkninger, således som retspraksis kræver. Det er i denne forbindelse ikke tilstrækkeligt at påvise, at den nævnte foranstaltning »kan« skabe en fordel, for at kvalificere den som statsstøtte, herunder især som eksisterende støtte. Den Franske Republik har endelig i replikken gjort gældende, at Kommissionen ikke har godtgjort, at den påståede fordel, som La Poste opnåede, fulgte af en overførsel af statsmidler.

119 Det følger af retspraksis, at Kommissionen ikke kan antage, at en virksomhed har modtaget en fordel, der udgør statsstøtte, ved udelukkende at lægge en negativ formodning til grund, hvilken formodning – i mangel af andre elementer, der positivt kan godtgøre, at der foreligger en sådan fordel – er baseret på det forhold, at der ikke foreligger oplysninger, der kan medføre den modsatte konklusion. I denne

forbindelse er Kommissionen i det mindste forpligtet til at sikre, at de oplysninger, den råder over, selv om de kan være ufuldstændige og fragmentariske, udgør et tilstrækkeligt grundlag for at konkludere, at en virksomhed har modtaget en fordel, som udgør statsstøtte (jf. i denne retning Domstolens dom af 17.9.2009, sag C-520/07 P, Kommissionen mod MTU Friedrichshafen, Sml. I, s. 8555, præmis 56).

120 Arten af det bevismateriale, som Kommissionen skal fremføre, er i denne forbindelse i vidt omfang afhængig af arten af den undersøgte statslige foranstaltning. Hvad nærmere angår beviset for, at der foreligger en implicit, statslig garanti, kan den udledes af en række sammenfaldende omstændigheder, der har en vis troværdighed og sammenhæng, bl.a. ved en fortolkning af de relevante nationale retsforskrifter og navnlig ved en slutning ud fra de retlige konsekvenser, som den støttemodtagende virksomheds retlige status indebærer. Men henblik på at bevise, at en stat har ydet en implicit, finansiel garanti, der pr. definition ikke er udtrykkelig fastsat i den nationale lovgivning, til en virksomhed med en særlig status, kan fortolkende notater og cirkulærer i denne forbindelse betragtes som relevante.

121 I den foreliggende sag følger det af de betragtninger, der er fremført i forbindelse med gennemgangen af det andet anbringende, at Kommissionen positivt har undersøgt, om der foreligger en ubegrænset statsgaranti til La Poste. Den har taget hensyn til flere sammenfaldende omstændigheder, der udgør et tilstrækkeligt grundlag, med henblik på at fastslå, at La Poste på grund af sin status som EPIC opnåede en implicit og ubegrænset garanti fra staten. Disse objektive indicier støttes for det første på den objektive omstændighed, at La Poste ikke var omfattet af almenretlige bestemmelser om rekonstruktion og retslig likvidation af kriseramte virksomheder (117. betragtning til den anfægtede afgørelse), for det andet, at lov nr. 80-539, som La Poste var underlagt, ikke havde de samme virkninger som en almindelig likvidationsprocedure og placerede EPIC's kreditorer i en gunstigere situation end privatpersonernes kreditorer (148.-180. betragtning til den anfægtede afgørelse), og for det tredje og for fuldstændighedens skyld, at »i det lidet sandsynlige tilfælde, at den i lov [nr. 80-539] fastsatte procedure ikke skulle sikre, at kreditor kan få sin betaling«, kunne denne desuden blive fyldestgjort ved at drage staten til ansvar (185.-222. betragtning til den anfægtede afgørelse).

122 Den omstændighed, at Kommissionen som svar på de argumenter, som de franske myndigheder har fremsat under den administrative procedure, fandt det hensigtsmæssigt at godtgøre, at intet i fransk ret udelukker, at der foreligger en implicit statsgaranti til EPIC (jf. 120.-138. betragtning til den anfægtede afgørelse), er kun udgangspunktet for det ræsonnement, som Kommissionen klart har givet udtryk for i 116.-225. betragtning til den anfægtede afgørelse. Det kan derfor ikke gøres gældende, at Kommissionen med henblik på denne påvisning baserede sig på negative formodninger og spekulationer. Som det er blevet nævnt i præmis 71 ovenfor, henviste Kommissionen udtrykkeligt til et notat fra Conseil d'État fra 1995 (139. betragtning til den anfægtede afgørelse) og til et notat fra den franske økonomi-, finans- og erhvervsminister af 22. juli 2003 (146. og 147. betragtning til den anfægtede afgørelse), der er formuleret i utvetydige vendinger.

123 Kommissionen har ligeledes fremlagt tilstrækkeligt bevis med henblik på at godtgøre, at denne garanti udgjorde en fordel. Hvad angår påvisningen af faktiske virkninger af den anfægtede foranstaltning fremgår det af retspraksis, at Kommissionen ikke er forpligtet til at foretage denne for så vidt angår støtte, der allerede er tildelt (jf. Domstolens dom af 1.6.2006, forenede sager C-442/03 P og C-471/03 P, P & O European Ferries (Vizcaya) og Diputación Foral de Vizcaya mod Kommissionen, Sml. I, s. 4845, præmis 110 og den deri nævnte retspraksis). Der er i den forbindelse ikke grund til at sondre mellem eksisterende støtte og ulovlig støtte.

124 Der må desuden formodes at foreligge en faktisk virkning af den fordel, som statsgarantien giver. En sådan garanti giver låntageren en mulighed for at opnå lavere rentesatser eller stille mindre sikkerhed. Det fremgår af retspraksis, at således kan også en fordel, der ydes via en potentiel meromkostning for staten, betragtes som statsstøtte (Domstolens dom af 1.12.1998, sag C-200/97, Ecotrade, Sml. I, s. 7970, præmis 43, og Rettens dom af 13.6.2000, forenede sager T-204/97 og T-270/97, EPAC mod Kommissionen, Sml. II, s. 2267, præmis 80). Ofte er garantier generelt knyttet til et lån eller en anden finansiel forpligtelse, som en låntager indgår med en långiver.

125 Det første anbringende skal dermed ligeledes forkastes som ubegrundet.

126 Det følger af samtlige disse betragtninger, at Kommissionen bør frifindes i det hele.

**Sagens omkostninger**

127 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, dømmes den tabende part til at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Den Franske Republik har tabt sagen, bør det pålægges denne at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer

RETTEN (Sjette Afdeling):

**1) Europa-Kommissionen frifindes.**

**2) Den Franske Republik betaler sagens omkostninger.**

Kanninen
Wahl
Soldevila Fragoso

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 20. september 2012.

Underskrifter